

KLAIPĖDOS R. SLENGIŲ MOKYKLA-DAUGIAFUNKCIS CENTRAS

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos r. Slengių mokyklos-daugiafunkcio centro (toliau – mokykla) Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto ir prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, mokyklos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, darbuotojų pareigybių aprašymais ir kitais teisės aktais reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

2. Tvarkos aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų mokinių elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu klasės, grupės, mokyklos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

3. Tvarkos aprašas nustato mokyklos direktoriaus, pavaduotojo ugdymui, pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiksmus, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms aplinkoje.

4. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą mokykloje.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. visi mokyklos darbuotojai privalo reaguoti į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas personalo darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžių ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų;

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui:

6.1.1. **žodinės patyčios** – pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios** – mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios** – socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios** – skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

6.3. **Besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.4. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar aptarnaujančio personalo darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

6.5. **Patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. **Smurto ir patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių);

6.7. **Smurto ir patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. **Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbą šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių ir grupių auklėtojai, psichologas, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos direktorius yra atsakingas už tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:

9.1. atlieka mokyklos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių plano projektą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių plano įgyvendinimą vaiko gerovės komisijos posėdžiuose;

9.5. teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo, tėvų (globėjų, rūpintojų) mokymo smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos klausimais;

9.6. atlieka kitus tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Klasės auklėtojai vykdo patyčių stebėseną ir prevenciją savo klasėje:

10.1. su psichologu tris kartus per mokslo metus išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias klasėje, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis;

10.2. klasių auklėtojai klasės valandėlių metu kreipia dėmesį ir aptaria su vaikais žodines, fizines, socialines, elektronines patyčias (jų atpažinimą, ypatumus ir tinkamą reagavimą) pasirinkta forma; tikslas – aptarti su vaikais priežastis, kodėl vyksta patyčios, padėti vaikams atskirti mitus ir faktus, susijusius su patyčiomis, drąsinti apie tai kalbėti atvirai, pasakyti suaugusiajam, aptarti galimus sprendimų būdus;

10.3. klasių auklėtojai kiekvieno tėvų susirinkimo metu skiria laiko mikroklimatui klasėje aptarti. Su tėvais aptariamos žodinės, fizinės, socialinės, elektroninės patyčios (jų atpažinimas, ypatumai ir tinkamas reagavimas), konkrečios probleminės situacijos klasėje bei jų sprendimai. Svarbi dalis – tėvų motyvavimas atpažinti ir tinkamai reaguoti į patyčias.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, aptarnaujančio personalo darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;

11.2. primena besityčiojančiam/skriaudėjui mokinio elgesio taisykles;

11.3. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus.

11.5. jei informuoja tiesiogiai vaiko gerovės komisijos pirmininką, apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (2 priedas).

12. Klasės auklėtojas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai smurto/patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto ar patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus/ rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. pasitvirtinus smurto/patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas), ją perduoda vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

12.4. esant poreikiui kreipiasi dėl švietimo pagalbos mokiniui specialistų (psichologo, sveikatos priežiūros specialisto) pagalbos teikimo;

12.5. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su vaiko gerovės komisijos pirmininku, psichologu ir informuoja apie pokyčius.

13. Klasės auklėtojas nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniais patyčių atvejais, kreipiasi į mokyklos vaiko gerovės komisiją ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

14. Mokyklos vaiko gerovės komisija:

14.1. įvertinusi turimą informaciją, numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui, koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja mokyklos direktorių apie esamą situaciją;

14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Mokyklos administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito aptarnaujančio personalo darbuotojo reagavimo įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą veiksmai:

15.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

15.2. įvertina grėsmę vaikui, jo sveikatai ir, esant poreikiui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar progimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

15.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

15.4. informuoja klasės auklėtoją apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).

15.5. turi teisę apie patyčias kibernetinėje erdvėje pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikdamas pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

16. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito aptarnaujančio personalo darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias,

turėtų informuoti mokyklos direktorių, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Administracijos darbuotojui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar aptarnaujančio personalo darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos direktorių, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų. Mokinys apie suaugusiojo žmogaus smurtą ar patyčias mokykloje praneša progimnazijos vaiko gerovės komisijai, administracijai ir apie tai informuoja savo tėvus/ globėjus, kuriems rekomenduojama raštu kreiptis į administraciją.

18. Mokyklos direktorius, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų mokyklos tvarkos apraše.

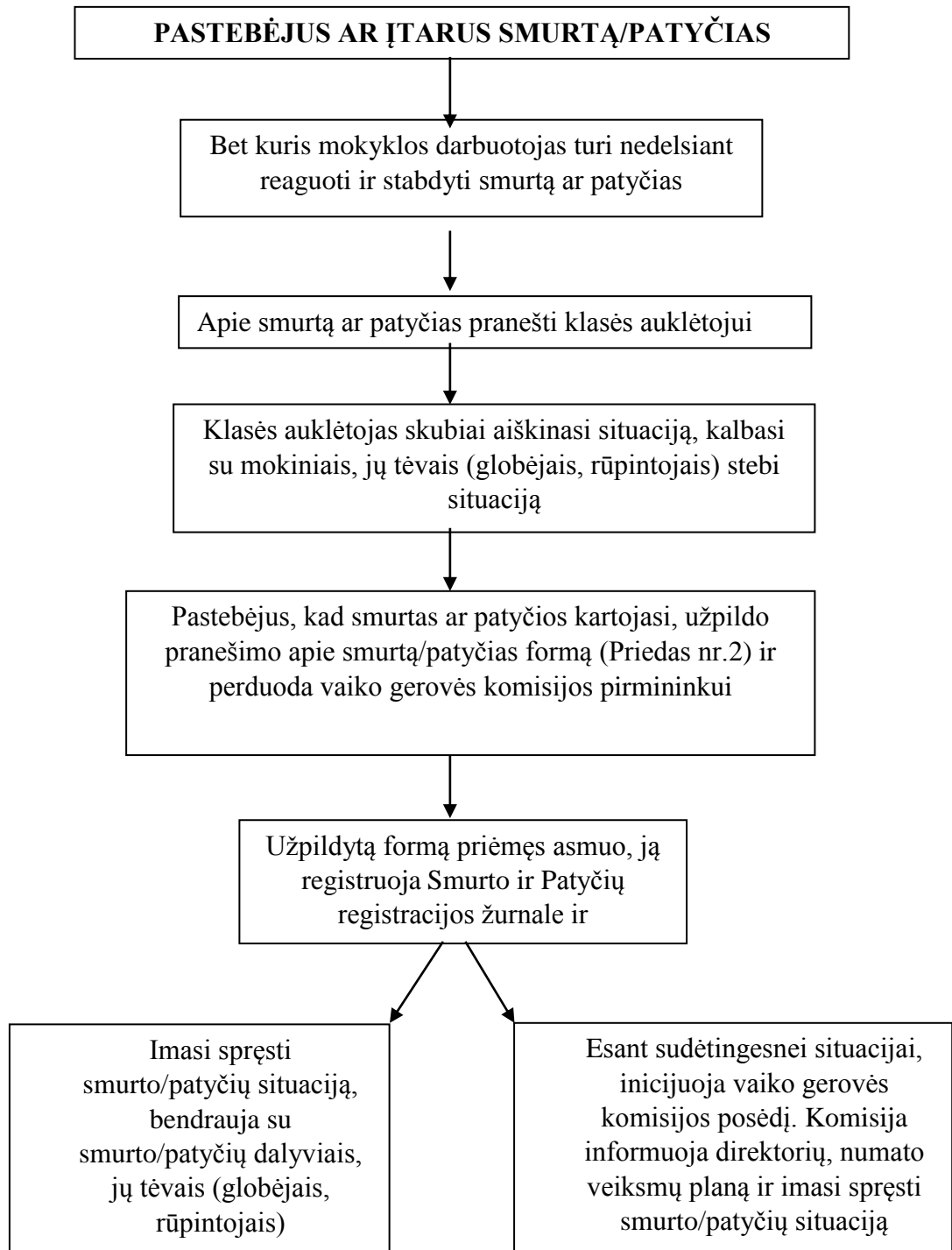
19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

21. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas yra skelbiamas mokyklos tinklalapyje www.slengiumokykla.lt

KLAIPĖDOS R. SLENGIŲ MOKYKLA-DAUGIAFUNKCIS CENTRAS
REAGAVIMO Į SMURTĄ/PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

**KLAIPĖDOS R. SLENGIŲ MOKYKLA-DAUGIAFUNKCIS CENTRAS
PRANEŠIMO APIE SMURTA/PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kam pranešė apie patyčias:	
Kur įvyko patyčios:	
Kada įvyko patyčios:	
Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Žodinės patyčios ☐ Fizinės patyčios ☐ Elektroninės patyčios ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ 	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie smurto/patyčių dalyvius:

Vaiko, <i>patyrusio patyčias</i> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>kuris tyčiojosi</i> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <i>stebėjusio patyčias</i> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje smurto/patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniui patyrusiu smurta/patyčias:	
Asmeniui, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

